

Sprawozdanie z działalności Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie w 2023 roku

Archiwum Nauki Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie działa zgodnie z Ustawą z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2019 poz. 553 z późn. zm.) oraz statutem Archiwum Nauki PAN i PAU z 9 czerwca 2016 r. Dyrektorem jednostki do 31 grudnia 2023 r. był prof. Tomasz Pudłocki.

Rada Naukowa w składzie: prof. Waław Uruszczak (przewodniczący), prof. Piotr Borek (wiceprzewodniczący), mgr Joanna Laskosz (sekretarz); członkowie: prof. Barbara Bilińska, prof. Wojciech Krawczuk, dr Rita Majkowska, prof. Andrzej Mączyński, prof. Janusz Pezda, prof. Tomasz Pudłocki (dyrektor), prof. Maria Stinia, prof. Krzysztof Stopka, ks. prof. Józef Wołczański obradowała w dniach: 21 marca, 23 maja, 12 grudnia 2023 r. w siedzibie Oddziału PAN w Krakowie oraz w siedzibie Archiwum Nauki.

Obsada etatowa Archiwum Nauki w roku sprawozdawczym wynosiła 9,5 (PAN) i 2,5 etatu (PAU).

W roku 2023 Archiwum Nauki zrealizowało wiele przedsięwzięć, z których jedno z ważniejszych to wystawa *Między Krakowem a Pragą – między dwoma archiwami* z okazji 20-lecia współpracy z Archiwum Akademii Nauk Republiki Czeskiej (później Instytut Masaryka i Archiwum Akademii Nauk Republiki Czeskiej). Wernisażowi ekspozycji towarzyszyło kolokwium metodyczne *Archiwista, „jego” spuścizna i jego problemy* (19 października). Dodatkowo przestrzeń wystawienniczą Archiwum udostępniono na potrzeby dwóch wystaw podmiotów zewnętrznych: *Kazimierz Wiśniak teatralny i piwniczny* oraz *Medale medyczne – artefakty kultury*.

Archiwum Nauki czynnie włączyło się w organizowany przez studentów Instytutu Historii i Archiwistyki UKEN XXIV Ogólnopolski Zjazd Studentów Archiwistyki, obejmując to wydarzenie patronatem. W ramach współpracy z Instytutem Historii UJ współorganizowało międzynarodową konferencję naukową *Wiedza doświadczenie, rozrywka. Edukacyjne i kulturowe aspekty podróży z ziem polskich na zachód Europy w dobie nowożytnej i nowoczesnej (do 1939 r.)*, na której troje pracowników Archiwum wystąpiło

z referatami. Zorganizowano także dwie promocje książek. Pierwsza odbyła się 25 września – dotyczyła pozycji *Aby ocalić od zapomnienia. Pamiętniki Władysława, Józefa i Marii Skłodowskich* Wydawnictwa Sophia. Książkę tę honorowym patronatem objęło Archiwum Nauki. Jako drugą, miesiąc później, promowano książkę Tomasza Pułockiego *Szekspir i Polska. Życie Władysława Tarnawskiego (1885–1951)*.

Wydano również książkę *Kampania włoska we wspomnieniach profesora Wojciecha Narębskiego*, na podstawie materiałów ze spuścizny z zasobu Archiwum.

W roku 2023 Archiwum Nauki przeprowadziło 28 pokazów archiwalnych dla szerokiego grona odbiorców: od uczniów szkół średnich przez studentów po doświadczonych badaczy – uczestników współorganizowanej konferencji oraz gości.

Dla popularyzowania zasobu Archiwum wykorzystywano przede wszystkim media społecznościowe. W profilu na platformie Facebook zamieszczono 81 postów związanych z bieżącą działalnością Archiwum oraz ciekawostkami ze świata spuścizn. Ponadto stale aktualizowano stronę internetową Archiwum.

Kontynuowano wieloletnią współpracę zagraniczną z Instytutem Masaryka i Archiwum Akademii Nauk Republiki Czeskiej. Nawiązano relacje z partnerami z Węgier. Wspólnie z Waław Felczak Alapítvány rozpoczęto realizację projektu związanego z opracowaniem i digitalizacją spuścizny prof. Waław Felczaka. Archiwum gościło zagranicznych badaczy i stażystów z Grecji.

W ramach kształtowania narastającego zasobu archiwalnego Komisja ds. Archiwalnej Oceny Normatywów i Dokumentacji wydała dwie opinie w sprawie braku dokumentacji niearchiwalnej z Instytutu Języka Polskiego oraz Oddziału PAN w Krakowie. Ponadto Komisja zaopiniowała komplet normatywów dla Instytutu Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN. Kontynuowano cykl spotkań z archiwistami zakładowymi instytutów i placówek PAN w Krakowie. W 2023 r. spotkanie zorganizowano w Instytucie Fizjologii Roślin PAN. Była to również okazja do prezentacji archiwum zakładowego Instytutu.

W gromadzeniu zasobu archiwalnego konieczne były pewne ograniczenia w związku z kurczącą się rezerwą magazynową. W 2023 r. przyjęto niewielkie dopływy do kilku spuścizn, łącznie 11,83 mb. akt. Stan zasobu archiwalnego na 31 grudnia 2023 r. wynosił 1759,78 mb. akt. Do podręcznej biblioteki Archiwum Nauki wpłynęło 297 nowych pozycji. Na 31 grudnia 2023 r. księgozbiór liczył 14 860 jednostek inwentarзовych.

Prowadzono także działania związane z zabezpieczeniem i konserwacją zbiorów. W nowych opakowaniach bezkwasowych umieszczono kolejne

partie archiwaliów. Zaawansowanym pracom konserwatorskim poddano 125 kart z zespołu akt PAU oraz spuścizny Mieczysławy Mitery-Dobrowolskiej i Jerzego Smoleńskiego.

Systematycznie prowadzono działania związane z opracowaniem i ewidencją zasobu. Podjęto prace m.in. w spuściznach: Karoliny Lanckorońskiej, Anny Kutrzeby-Pojnarowej, Tadeusza Kutrzeby, Wacława Felczaka, Kazimierza Nitscha. Jednocześnie przygotowano spisy materiałów stanowiących nabytki i dopływy.

W roku 2023 w pracowni naukowej zanotowano 364 wizyty, udostępniono 8383 jednostki archiwalne, 1310 woluminów wydawnictw zwartych (w tym 1059 z Biblioteki Rozdolskiej Lanckorońskich) oraz 69 woluminów czasopism. Na potrzeby użytkowników zasobu archiwalnego zrealizowano 92 kwerendy krajowe i zagraniczne.

Pracownicy Archiwum Nauki w roku 2023 występowali z referatami na kilku konferencjach naukowych (krajowych i zagranicznych), brali udział w uroczystościach rocznicowych związanych z instytucjami stale współpracującymi z Archiwum. Pracownicy stale podnosili kompetencje poprzez realizację kursów i staży w zakresie archiwistyki, administracji, obronności i grafiki.

Opracował
Maciej Łyszczarz